

Autes

Aute

Aute del Tribunal Constitucional del 20-12-2022 relatiu al recurs d'empara 2022-75-RE.

Causa 2022-75-RE

(Ruiz Pelegrina c/ Coma Zamboni)

Número de registre 566-2022. Recurs d'empara

Aute del 20 de desembre del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 9 de desembre del 2022, per la representació processal de la Sra. Isabel Ruiz Pelegrina, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 7 de desembre del 2022, dictat per la Secció Civil 5 de la Batllia, per una presumpta vulneració dels drets a un procés degut, a l'assistència tècnica d'un lletrat i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions dictades per la Secció Civil 5 de la Batllia, i que acordi la retroacció del procediment al moment en què es van produir les vulneracions esmentades. Així mateix, demana que se suspenguin els efectes dels autes que ordenen el desallotjament de la recurrent;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'un contracte d'arrendament, l'11 de novembre del 2021, la Secció Civil va dictar una sentència mitjançant la qual declarava la resolució del contracte d'arrendament i condemnava la Sra. Isabel Ruiz Pelegrina a retornar la possessió de l'immoble al Sr. Xavier Coma Zamboni. El 27 de setembre del 2022, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va confirmar aquesta decisió en apel·lació.

1.2. El propietari del pis va presentar una demanda d'execució d'aquesta sentència, i el 9 de novembre del 2022, la Secció Civil 5 de la Batllia va dictar un aute en què decidia ordenar a la Sra. Isabel Ruiz Pelegrina que procedís a deixar lliure i vàcua la unitat immobiliària abans de l'1 de desembre del 2022, advertint-la que en cas que no hagués desocupat els llocs es procediria al seu desallotjament, i que si no havia enretirat els seus béns, aquests quedarien a lliure disposició de la part arrendadora.

1.3. La representació processal de la Sra. Isabel Ruiz Pelegrina va formular oposició a l'execució forçosa i, el 30 de novembre del 2022, la Secció Civil 5 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual no donava lloc a l'oposició, tanmateix, concedia a la demandant un termini suplementari fins al 15 de desembre del 2022 per desocupar l'immoble.

1.4. La representació processal de la Sra. Isabel Ruiz Pelegrina va interposar un incident de nul·litat contra aquesta decisió, i, el 7 de desembre del 2022, la Secció Civil 5 de la Batllia va dictar un aute que no admetia a tràmit aquest incident, indicant a peu de resolució que es podia interposar recurs d'apel·lació en un termini de 13 dies hàbils davant la Sala competent del Tribunal Superior de Justícia (article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, modificada per la disposició final cinquena del Codi de procediment civil).

1.5. El 9 de desembre del 2022, la representació processal de la Sra. Isabel Ruiz Pelegrina va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 7 de desembre del 2022, dictat per la Secció Civil 5 de la Batllia, per una presumpta vulneració dels drets a un procés degut, a l'assistència tècnica d'un lletrat i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- En primer lloc, la recurrent retreu al batlle no haver-li donat trasllat de la demanda d'execució presentada per la part adversa, fet que vulnera el seu dret a la defensa.

- Seguidament, considera que les disposicions acordades per l'aute del batlle en què s'indica que cas que no hagi desocupat el bé immoble en una data i en una hora concretes, serà desallotjada i que tots els béns que no hagi enretirat quedaran a lliure disposició de la part arrendadora, vulneren la inviolabilitat del domicili i estableixen una mesura confiscatòria.

- Manifesta que aquesta actuació li està causant uns danys i uns perjudicis de molt difícil reparació tant a ella com, per extensió, al seu germà que es trobà incapacitat i que ja son tots dos d'edat avançada.

- Destaca que les anteriors mesures van ser adoptades sense haver pogut ser escoltada i sense haver pogut disposar de l'assistència d'un advocat.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions dictades per la Secció Civil 5 de la Batllia, i que acordi la retroacció del procediment al moment en què es van produir les vulneracions esmentades. Així mateix, demana que se suspenguin els efectes dels autes que ordenen el seu desallotjament.

2.2. Argumentació de la Secció Civil 5 de la Batllia

- La Secció Civil 5 de la Batllia precisa que la recurrent impugna l'aute que fixa el dia i l'hora en què ha de retornar la possessió d'un immoble per resolució judicial del contracte d'arrendament i que si no compleix voluntàriament aquest retorn serà objecte de desnonament i de llançament judicial.

- Es tracta, doncs, d'una resolució ferma i s'ha de considerar que l'incident de nul·litat ha de tramitar-se per la via del procediment de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials.

- Pel que fa al fons, el batlle precisa que l'escrit de demanda d'execució no ha de ser traslladat a la part executada, ja que l'admissió de la demanda d'execució es produeix mitjançant l'aute d'execució, el qual li va ser pertinentment notificat, d'acord amb les disposicions de l'article 387.9 del Codi de procediment civil; afegint que l'expedient pot ser consultat i se'n pot demanar còpia en qualsevol moment.

- Addicionalment, recorda que la resolució del contracte d'arrendament va ser dictada l'11 de novembre del 2021, i, confirmada en apel·lació a finals de setembre del 2022.

- Afegeix que no es pot sostenir que una sentència judicial ferma que obliga a retornar el bé immoble al seu propietari pugui vulnerar la inviolabilitat del domicili de la persona sobre la qual recau la condemna. En la resolució impugnada simplement es comunica a l'avança a la recurrent el deure i el dret de retirar tots els seus béns de l'immoble i de les conseqüències derivades de la manca de l'exercici del seu dret o de l'incompliment de la consegüent obligació, si no retorna la unitat arrendada en temps oportú lliure i vàcua.

- També informa, que en cas de necessitat i/o es demani, la Secció Civil 5 mateixa es pot posar en contacte amb el Departament de Serveis Socials per proveir-li les ajudes, dins dels seu àmbit competencial, que li puguin ser ofertes.

- Tot i declarar la inadmissió a tràmit d'aquest incident, acorda la suspensió de l'aute impugnat fins a la seva fermesa, indicant a peu de resolució que es pot interposar un recurs d'apel·lació en un termini de 13 dies hàbils davant la Sala competent del Tribunal Superior de Justícia.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE, o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa la qüestió constitucional que aquest Tribunal ha de resoldre és la de saber si pel fet de declarar la inadmissió a tràmit de l'incident de nul·litat, la Secció Civil 5 de la Batllia ha vulnerat els drets a un procés degut, a l'assistència lletrada i a la defensa de la recurrent.

3.5. No obstant això, abans de pronunciar-se sobre el fons d'aquest recurs, el Tribunal Constitucional ha de pronunciar-se sobre la seva admissibilitat.

3.6. D'ençà la modificació processal introduïda per la Llei 24/2018, del 18 d'octubre, del Codi de procediment civil, aquest Tribunal Constitucional ha declarat de manera reiterada que el recurs d'empara es pot plantejar de manera directa contra les resolucions fermes del Tribunal Superior de Justícia i del Tribunal de Corts (article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional) i també, de manera indirecta, quan s'ha formulat l'incident de nul·litat previst en l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials contra les resolucions definitives que vulneren els drets fonamentals.

3.7. No obstant això, si s'opta per la via indirecta, aquesta via s'ha de completar amb la tramitació de les dues instàncies que determina la Llei, sense que es pugui formular l'empara fins que no s'hagi resolt el recurs d'apel·lació contra la primera instància, ja que la Llei ha volgut considerar aquest incident de nul·litat com un procediment urgent i preferent que té per objecte el dret a la jurisdicció (article 10 de la Constitució i article 6.3 de la Llei qualificada de la Justícia).

3.8. En aquest cas, malgrat que la Secció Civil 5 de la Batllia precisa de manera molt clara que l'incident de nul·litat s'ha presentat contra una decisió que ha de considerar-se definitiva i, per tant, que ha de seguir el procediment establert a l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, la representació processal de la recurrent no ha formulat el recurs d'apel·lació contra l'aute del 7 de desembre del 2022.

3.9. Aquesta manca d'interposició del recurs contra la inadmissió a tràmit de l'incident de nul·litat justifica la inadmissió del recurs d'empara per prematur.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-75-RE interposat per la representació processal de la Sra. Isabel Ruiz Pelegrina.
2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2022.

Jean-Yves Caullet
President

Dominique Rousseau
Magistrat

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat